

Život jako překračování

Každý „život“ (a skutečný život je vždy konkrétní a individuální) je mnoha vazbami spjat se závazky resp. s povinnostmi. Na nižších úrovních to má jakýsi zvláštní, pro člověka ne zcela průhledný charakter jakési „automaticnosti“, ale nejspíš jen proto, že jsme se na to tak navykli dívat. (Rádl třeba v *Útěše* mluví o „vitálním řádu“ jako o nižší úrovni proti „řádu morálnímu“.) V lidském vědomí je třeba to uchopit jako „mravní závazek“: sám život, tj. aktivní žití, má ve vztahu k mravnímu závazku (resp. k mravním závazkům) jen prostřededčnou funkci, tj. „žití“ není již samo o sobě plněním mravní povinnosti, ale potřebuje najít své oprávnění v plnění vyššího závazku než je pouhé přežívání. Proto také sama „úživa“ nemůže být postačujícím cílem, ale je vždycky jen prostředkem. Ono to vlastně platí už i na biologické úrovni: život je vždycky něčím víc než prostým „žitím“ – vždycky se např. vztahuje k udržování „rodu“ (a dokonce k jeho vývoji, zlepšování, zkvalitňování), a ke všemu, co s tím souvisí, zejména je vždycky spjat s „obdarováváním“ svých potomků nejen genetickými informacemi, ale také „zásobami“ pro první dobu jejich života, na vyšší úrovni pečováním o potomstvo, atd. Žít tedy vždycky nutně znamená také se aktivně překračovat a i k tomuto sebe-překračování se aktivně vztahovat, tedy překračovat svou „budost“ směrem do budoucnosti už jen vlastní.

(Písek, 110414-1.)